

Domän ausgebildet sinn. Duerno, ech mengen, Dir verwiesselt e bësse bei den Investitiounsprimme ..., par rapport zum Artikel 45, mengen ech, ass dat. Wann een do en aneren Diplom huet, aneren Universitätsdiplom, da kann een awer en Agriculteur actif hunn, wann een dat iwwert d'Promulgatioun vu sengem Diplom par rapport zu deenen zwee Joer Ausbildung oder iwwert d'Validation des acquis ka maachen. Ech mengen, dat ass ..., do ass eng kleng Confusioun komm.

Waasser, hat ech gesot. Zären, Luxinnovation, hat ech gesot. Aquaponie, do sinn ech drop agaangen.

(Interruption par la présidence)

Ganz kuerz. A, et gëtt oft – an de leschte Saz vu mir, Här President –, et gëtt oft gesot, déi gemeinsam Agrarpolitik, déi misst méi flexibel sinn, déi misst aneschtors orientéiert sinn, déi misst och méi diskutéiert ginn. Ech muss Iech soen: Dat, wat ech festgestallt hunn, ass, dass Lëtzebuerg nëmme ka frou sinn, datt mer eng gemeinsam Agrarpolitik an Zäiten hu wéi deenen heiten, well am Ukrainkrich ouni eng gemeinsam Agrarpolitik weess ech net, wéi mir als Lëtzebuerg dogestanden hätten. An d'PAC huet während 60 Joer – 60 Joer! – hir Déngschter gemaach, ass oft kontrovers diskutéiert ginn, mee Lëtzebuerg war ëmmer ee Fervent, fir dat ze maachen.

An ech war net méi wéi rosen – an dat ass och vläicht eriwuer komm, ech hoffen, datt et eriwuer komm ass –, wéi déi fënnf Länner, an ech nenne se hei net, op eemol de Corridor de solidarité zougemaach hu fir de Weess, deen aus der Ukrain komm ass, an dann 59 Milliounen Euro kréien an da vun enger Kommissioun versprach kréien, déi net an der Landwirtschaftskommissioun..., also net am Agrarconseil vun der Landwirtschaft war, am Conseil vun der Landwirtschaft, einfach 100 Milliounen kréien, wou net driwwer diskutéiert gëtt, wou datt se hierkommen, wie se kritt, wéi se verdeelt ginn an datt dann duerno, fir datt d'Länner da solle roueg sinn, fir déi aner nach eng Kéier 330 Milliounen deblockéiert ginn, fir datt mer dann iwwert d'Crise temporaire dat kënnen upassen.

Lëtzebuerg huet dat zähneknirschend ugeholl am Kader vun der EU, well mer och den Top out do kréie par rapport zu deenen 200 %.

(Interruption par la présidence)

Dat just, fir dat eng Kéier ze soen. Ech soen Iech op jidde Fall Merci. Ech spieren eng Zoustëmmung zu dësem Agrargesetz. An dofir wëll ech Iech alleguete Merci soen.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools dem Landwirtschaftsminister Claude Haagen. D'Diskusioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen och elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8060. Den Text steet am Document parlementaire 8060¹⁶.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8060 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Mir maachen de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi ass mat 59 Jo-Stëmmen, kenger Nee-Stëmm a kenger Abstentioun ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par M. Laurent Mosar), Léon Gloden (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel (par M. Félix Eischen), Aly Kaes (par M. Jean-Marie Halsdorf), Marc Lies, Mme Elisabeth Margue, M. Georges Mischo (par Mme Martine Hansen), Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par

M. Jean-Paul Schaaf), Claude Wiseler (par Mme Octavie Modert) et Michel Wolter ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusti Graas, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff (par M. Gusti Graas), Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Claude Lamberty) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser et Fred Keup ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

8. 7394 – Projet de loi modifiant la loi modifiée du 8 avril 2018 sur les marchés publics et visant à transposer les articles 8 et 9 de la directive (UE) 2021/1187 du Parlement européen et du Conseil du 7 juillet 2021 concernant des mesures de rationalisation en vue de progresser dans la réalisation du réseau transeuropéen de transport (RTE-T) (suite)

Dispense du second vote constitutionnel

Bei deem Projet de loi virdrun, beim 7394, wou et ëm d'Ëmsetzung vun enger europäescher Direktiv am Beräich vun dem transeuropäeschen Transportreseau gaangen ass, hat ech vergiess, d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel ze froen. Kënne mer och déi do accordéieren?

(Assentiment)

Dann ass dat och esou decidéiert.

9. 8060 – Projet de loi concernant le soutien au développement durable des zones rurales (suite)

Motions

Da musse mer nach iwwert déi zwou Motiounen befragen.

Motion 1

Fir d'éischt d'Motioun Nummer 1, déi vun der Madamm Burton deposéiert ginn ass. D'Madamm Burton freet direkt d'Wuert.

Mme Tess Burton (LSAP), rapportrice | Jo, merci fir d'Wuert, Här President. Ech hat mat der Madamm Hansen kuerz geschwat, ob mer eis vläicht kéinten eenegen, dass d'CSV-Fraktioun och eis Motioun hei matstëmmt.

Mir géifen nämlech eppes um Text änneren. Dat heescht, bei deem éischten Turet, wou mer geschriwwen hunn, dass d'Regierung e Suivi régulier vum PSN a vum Agrargesetz mécht, dass mer do och d'Reglementer géifen derbäisetzen. Dat heescht, mir iwwerhuelen der CSV hiren Text ab „ainsi que ses règlements grand-ducaux ...“ an esou weider an esou fort. Dat géife mer ersetzen.

An dann hu mer eis och gëeenegt op 2026. Do ass jo grad de Minister nach eng Kéier drop agaange gewiescht, dass en am Fong déi zwee Joer brauch, fir déi Evaluatioun ze maachen. Dat heescht, dat bleift.

A mir géifen dee leschten Turet vun der Madamm Hansen och iwwerhuelen, dass, wann eebe festgestallt gëtt, dass do Problemer sinn, dann och Adaptatiounen gemaach ginn.

Voilà!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Madamm Burton. Den Här Sven Clement.

M. Sven Clement (Piraten) | Merci, Här President. Mir kënnen déi Motioun matdroen.

Ech wëll just eng Kéier der Chamber awer ee Gedanke mat op de Wee ginn, mat all deene Motiounen, déi mer déi lescht Deeg gestëmmt hunn, wou mer Evaluatiounen froen, an och an deene vergaangene fënnf Joer ëmmer gefrot hunn: Et gëtt eng ganz Retsch vun deene Motiounen, déi mer och an der Vergaangenheet ëmmer erëm gestëmmt hunn. An ech fäerte ganz, datt déi nächst Chamber, wa se dann am Oktober zesummekënn, déi éischt sechs Méint näischt anescht wäert maachen, wéi déi Evaluatiounen ze kucken, déi mer déi lescht fënnf Joer gestëmmt hunn. Well ech fäerte ganz, dass eng ganz Retsch dovunner ni gemaach goufen.

An dofir géif ech mer wënschen, datt mer vläicht an där nächster Legislatur, fir déi Kolleeginnen a Kolleegen, déi dann d'Chance hunn, vum Wieler erëm e Mandat ze kréien, datt se sech dat awer zu Häerzen huelen, datt mer an Zukunft dee Suivi vun eeben der Politique publique maachen an net nëmme Motiounen stëmmen, déi dat fuerderen, mee datt mer och tatsächlech eis hei am héijen Haus domadder beschäftegen. Dat gesot, kann ech awer hei eisen Accord ginn.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Clement. Dann huet d'Madamm Hansen d'Wuert gefrot.

Mme Martine Hansen (CSV) | Jo, merci, Här President. Vu datt d'Madamm Burton gesot huet, datt eis zwee Tirete vum Invite u sech iwwerholl gi sinn, ausser datt mer eis beim Datum ugepasst hunn, wäerte mer dëst natierlech matstëmme, well et eis eege Fuerderungen am Prinzip sinn.

Une voix | Très bien!

Mme Martine Hansen (CSV) | Ech wëll awer just soen, datt mer fest dovunner iwwerzeegt sinn, datt mer Adaptatiounen brauchen. Dofir hu mer d'Motioun gemaach.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Madamm Hansen.

Motion 1 modifiée

La Chambre des Députés,

– *rappelant que la loi concernant le soutien au développement durable des zones rurales (« loi agraire ») vise notamment la mise en œuvre du cadre financier de la politique agricole commune pour la période de 2023 à 2027 ;*

– *rappelant la nécessité selon le règlement d'exécution (UE) 2022/1475 de prévoir une évaluation du plan stratégique national relevant de la politique agricole commune ;*

– *rappelant que la loi vise notamment à soutenir la résilience du secteur agricole, la viabilité économique de la production agricole, l'atténuation du et l'adaptation au changement climatique, la gestion efficace des ressources naturelles, la compétitivité de l'agriculture et la position des agriculteurs dans la chaîne de valeur ainsi que le respect des règles dans le domaine du travail,*

invite le Gouvernement à

– *assurer un suivi régulier de la mise en œuvre du plan stratégique et de la loi agraire ainsi que de ses règlements*

grand-ducaux d'exécution, en mettant un accent particulier sur les procédures d'autorisation, le monitoring, le fonctionnement du système de conseil, la définition de l'agriculteur actif et l'effet des mesures environnementales ;

– de procéder en 2026 à une évaluation de l'application de la loi, en prenant en compte les recommandations émises par la Commission européenne dans le cadre de son rapport de 2025 d'évaluation du fonctionnement du nouveau modèle de mise en œuvre par les États membres ;

– à adapter, si nécessaire, la loi et les règlements grand-ducaux y relatifs en prenant en considération les expériences pratiques des agriculteurs et des viticulteurs.

(s.) Tess Burton, Gilles Baum, François Benoy, Yves Cruchten, Chantal Gary, Gusty Graas.

Vote sur la motion 1 modifiée

Kënne mer dann elo iwwert déi Motioun ofstëmmen? Wien d'accord ass, dee soll dann d'Hand an d'Luucht hiewen.

Wien ass dergéint?

Wien enthält sech?

Domat ass déi Motioun eestëmmeg ugeholl.

Motion 2

(La motion 2 de Mme Martine Hansen est retirée.)

10. 8230 – Projet de loi portant modification de la loi modifiée du 15 juillet 2022 visant à mettre en place un régime d'aides aux entreprises particulièrement touchées par la hausse des prix de l'énergie causée par l'agression de la Russie contre l'Ukraine

Als nächste Punkt um Ordre du jour steet de Projet de loi 8230 iwwert d'Bäihëllef fir Entreprises, déi vun der Energiepräishaussa betraff si wéinst der Aggressioun vu Russland géint d'Ukrain.

Op Proposition vum der Kommissioun gëtt no der Presentatioun vum Rapporteur ouni Diskussioun iwwert de Projet de loi ofgestëmmt. An d'Wuert huet elo direkt de Rapporteur vun dësem Projet de loi, den honorablen Här Yves Cruchten.

Rapport de la Commission spéciale « Tripartite »

M. Yves Cruchten (LSAP), rapporteur | Merci, Här President. Och ech probéieren, et esou kuerz wéi méiglech ze maachen, mee e puer Wuert muss ech awer leider dozou soen. D'Energiekris ass nämlech leider nach net eriwwe. Och wann d'Froe ronderëm den Approvisionnement un Energie fir de Bierger bei den héijen Temperaturen, déi mer de Moment hunn, vläicht manner present ass, sou bleift d'Energiekris fir déi ekonomesch Acteure leider nach ëmmer op der Dagesuerdnung.

D'Gesetz vum 15. Juli, wat e Regimm vun Hëllef fir d'Entreprises agefouert huet, ass op en Enn komm.

Den 3. März dëst Joer ass allerdéngs schonn am Kader vun der Tripartitt déi politesch Decisioun geholl ginn, fir dat Gesetz ze verlängeren.

D'EU-Kommissioun huet an hirem Schreiwes vum 9. März de Memberstaaten de Wee opgemaach, fir kënnen d'Hëllef bis Enn Dezember dëst Joer ze verlängeren. Domadder war dann och de Wee fräi fir dat Gesetz hei.

Déi politesch Decisioun aus dem Tripartitt-Accord gëtt mat dësem Text ëmgasat. Dëst Gesetz bewierkt eng Stabiliséierung vun den Energiekäschte fir d'Betriber hei am Land. Dëst si Betriber ... Also ech wëllt nach

eng Kéier rappeléieren, dass mat dësem Gesetz an der Haaptsaach déi energieintensiv Betriber viséiert sinn. Dëst si Betriber, déi méi wéi 1,5 % respektiv méi wéi 3 % vun hirem Chiffre d'affaires ausginn hunn oder vun der Valeur vun hirem Produktioun fir Energiekäschte während der Referenzperiod. Dës Referenzperiod ass d'Joer 2021.

Bei Betriber, déi eréischt am Laf vum Joer 2021 gegrënnt gi sinn, erstreckt sech d'Referenzperiod just op déi Méint vun deem Joer, während deenen de Betrib och effektiv existéiert huet. Fir Biogasproduzenten, Produzenten vu Wäermt oder Exploitanten vu Wärmenetzer geet mat dësem Gesetzestext d'Period, fir déi si eng staatlech Hëllef an Usproch huele kënnen, vu 6 Méint elo op 23 Méint erop, dëst well d'Joer 2022 an Zukunft an déi eligibel Period mat integréiert gëtt.

Dës Ännerung mécht och Sënn, well grad d'lescht Joer de Sprong bei de Präisser vun der Energie besonnesch grouss war.

ASBLe kënnen an Zukunft och an de Genoss vun enger staatlecher Hëllef kommen, wa si dann eng Aktivitéit aus dem Gesetz iwwert den Accès zum Artisanat, Commerce, Industrie oder zu liberale Beruffer ausüben. D'Hëllef moosse sech op Basis vun de Méikäschten un Äerdgas, Stroum, Wäermt, Keelt, Diesel oder Biogas, déi de Betrib par rapport zu der Referenzperiod 2021 hat.

Et gëtt also Mount fir Mount d'Differenz gerechent tëschent deem Präis, deen de Betrib bezuele muss, an deem duerchschnëttleche Referenzpräis. Esou wäit déi eligibel Käschten.

De Montant vun der Hëllef variéiert en fonction vun der energeetescher Intensitéit vun der Aktivitéit engersäits a vun der wirtschaftlecher Situatioun vum Betrib anersäits.

E Beispill vläicht: Eng Entreprise, där hiert Resultat viru Steieren negativ ass oder wéinstens ëm 40 % erofgaangen ass par rapport zu 2021, kritt 65 % vun den eligibele Käschten als Hëllef an net just 40 % oder 50 %. Schafft dës Entreprise dann och nach an engem Secteur, deen an engem besonnesche Mooss vun der Hausse vun den Energiepräisser betraff ass, da kann d'Hëllef souguer bis op 80 % klammen. Kritt e Betrib méi wéi 50 Milliounen Euro staatlech Hëllef, da muss dësse Betrib ee Joer, nodeems en d'Hëllef kritt huet, dem Minister e Plang virleeën, wéi e seng Empreinte carbonique reduzéiere wëll oder alternativ Mesürene huelen am Sënn vun der Ëmwelt oder nach vun der Sécherheet vum energeeteschen Approvisionnement, wéi zum Beispill Investissementen an d'Energieeffizienz.

Wéi mer erkenne kënnen, sinn d'Hëlfele aus dësem Gesetz esou agencéiert, dass se beschtméiglech den individuelle Situatiounen vun engem Betrib Rechnung droe kënnen.

Mir weiten also dat bestoend Gesetz aus op méi potentiell Beneficiairen, ouni d'Approche vun der Verhältnismäissegkeet an der Selektivitéit falen ze loos-sen.

Et ass also vun Ufank un e gudden Equilibre an dësem Gesetz fonnt ginn, well d'Hëllef méiglechst cibléiert sinn, ouni dass se esou verschachtelt wäeren, dass een den Iwwerbléck komplett verléiere géif. De Staatsrot huet a sengem Avis vum 20. Juni keng Opposition formelle ausgedréckt a just e puer Modifikatiounen proposéiert.

Zum Schluss nach e Wuert zu de Beruffskummeren: Souwuel d'Chambre des Salariés wéi d'Chambre de Commerce begrëssen dësen Text. D'Chambre des Salariés wënscht sech, dass d'Betriber net vun der Situatioun géife profitéieren, fir hir Margen elo ze

héijen. An d'Chambre de Commerce hirsäits gëtt ze bedenken, dass de budgetären Impakt warscheinlech géif eropgoen a weist sech am Fong verwonnert doriwwe, dass d'Fiche financière vum Gesetz net vun engem zousätzleche finanziellen Impakt ausgeet.

Wichtig ass menger Meinung no, dass mir e breede Konsens an eiser Gesellschaft behalen, dass mir souwuel d'Stëit wéi d'Betriber musse souwäit ënnerstëtzen, wéi et eeben néideg ass.

Mir wäerten allegueren nach e bëssen Ausdauer behale mussen.

Am beschte wäert eis dat geléngen, wa mir een deem anere Versteesdemech entgéintbréngen an als Gesellschaft zesummenhalen. An ech wëllt der Regierung felicitéieren duerfir, dass se Weeër gesicht huet a fonnt huet, zesumme mat de Sozialpartner, fir souwuel de Bierger wéi och de Betriber an dëser Situatioun séier a konsequent ënnert d'Äerm ze gräifen.

Ech erënneren drun, dass sech de Budget fir dësen Hëllefesregimm op 375 Milliounen Euro beleeft. Dat ass net näischt. Mee nieft villen Hëlfele fir d'Privatmenagë sinn dat heiten och gutt investéiert Suen.

A vun dëser Plaz soen ech Iech Merci an ech ginn den Accord vun der LSAP-Fraktioun.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools dem Här Rapporteur Yves Cruchten.

D'Regierung huet d'Wuert, den Här Wirtschaftsminister Franz Fayot.

Prise de position du Gouvernement

M. Franz Fayot, Ministre de l'Économie | Jo, merci, Här President. Merci och dem Yves Cruchten fir säi ganz gudden a komplette Rapport.

Ech géif mer wënschen, dass et géif eng breet Zoustëmmung gi fir dëst Gesetz. Et ass, mengen ech, e Gesetz, wat och relativ konsensuell ass a wat och de Betriber Planungssecherheet gëtt, fir effektiv an enger Energiekris, déi nach net fäerdeg ass, gutt iwwert d'Ronnen ze kommen an engem Ëmfeld, wat wirtschaftlech fir de Moment keen einfacht ass. Dofir hoffen ech op déi breet Zoustëmmung vun der Chambre.

Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Minister.

Mir kommen dann elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8230. Den Text steet am Document parlementaire 8230⁴.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8230 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Mir maachen de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi ass mat 57 Jo-Stëmmen, kenger Nee-Stëmm an 2 Abstentionen ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galle (par M. Laurent Mosar), Léon Gloden (par M. Jean-Marie Halsdorf), Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Aly Kaes (par Mme Martine Hansen), Marc Lies, Mme Elisabeth Margue, M. Georges Mischo (par M. Jean-Paul Schaaf), Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Marc Lies), Claude Wiseler (par Mme Elisabeth Margue) et Michel Wolter ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Mme Carole Hartmann,